



JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYÜLÉSI BIZTOSA  
1051 Budapest, Nádor u. 22.  
1387 Budapest, Pf. 40. Telefon: 475-7100 Fax: 269-1615

## A JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYÜLÉSI BIZTOSÁNAK ÁLLÁSFOGLALÁSA

Kismaros-Börzsönyliget 2586 hrsz.-ú ingatlanon történt illegális hulladékelhelyezés  
tárgyában

Ügyszám: JNO - 549/2010.

### I. A panasz

1. Sági Andor budapesti lakos 2008. június 19-én e-mailben fordult a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosához (továbbiakban: Biztos). Panaszában azt sérelmezte, hogy Kismaros- Börzsönyliget üdülőterületen a Nyúl utcának nevezett vízmosáson keresztül feltöltés címén szemét- és törmeléklerakást végez a Kismarosi Önkormányzat, és szerinte ez a feltöltés szakszerűtlen és károsítja a környezetet. A panaszos jelezte, hogy már többször felhívta az Önkormányzat figyelmét erre, de mindeddig semmilyen intézkedés nem történt. A levél szerint, az út járhatatlanná vált a nagy mennyiségű hulladékot szállító teherautók terheléséből adódóan. 5 db fotót is mellékelte leveléhez, melyeken egy tölgýfaerdőben több m<sup>3</sup> építési törmelék, valamint óriási betonarabok láthatóak.

### II. A hatáskör megalapozása

2. Az Alkotmány 18. §, illetve 70/D. § (2) bekezdései szerint a Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez, és a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jogot – többek között – az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg.

3. Az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény 27/B. § (1) bekezdése szerint a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa figyelemmel kíséri, értékeli és ellenőrzi azon jogszabályi rendelkezések érvényesülését, amelyek biztosítják a környezet és a természet állapotának fenntarthatóságát és javítását. Feladata a mindezekkel kapcsolatban tudomására jutott visszasságok kivizsgálása vagy kivizsgáltatása, és orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedések kezdeményezése.

4. Elsődlegesen azt vizsgáltuk jelen ügyben, hogy a panaszos beadványában foglaltak alapján fennáll-e alkotmányos visszasság, sérült-e az egészséges környezethez való jog, a hatóságok eleget tettek-e a jogszabályokban foglalt előírásoknak, a bejelentések alapján eljárta-e, a tényállást megfelelően tisztázták-e, tettek-e intézkedéseket a sérelmezett állapot megszüntetésére.

### **III. Tényállás**

5. A beadványban foglaltak megvizsgálása érdekében megkerestük Kismaros Község Jegyzőjét, Nagymaros Város Jegyzőjét, a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséget (továbbiakban: Felügyelőség), a Váci Városi Ügyészséget, valamint több alkalommal helyszíni szemlét tartottunk és ennek alapján a következő tényállást állapítottuk meg:

6. 2006 nyarán kezdődött a Nyúl utca feltöltése. A panaszos első levelét a Kismarosi Önkormányzatnak 2006. november 30-án írta. Ebben előadta panaszát a feltöltés szakszerűtlenségére vonatkozóan, ugyanis nem készült áteresztő vízmosás alá. Ezen kívül kifogásolta azt is, hogy mindenféle törmelék és oda nem illő anyag került lerakásra. Poldauf Gábor, Kismaros polgármestere 2007. január 22-én kelt válaszlevelében elismerte a Nyúl utca feltöltésének munkálatait, a törmelék és föld deponálását, és megjegyezte, hogy „a vízmosásban évek óta nem folyik víz”.

7. Kismaros Község Önkormányzata 2008. január 17-én Nagymaros Város építés-hatóságának címzett levélben bejelentette, hogy a 2586 hrsz.-ú Nyúl utca járhatatlan szakaszát építési törmelékkel (tégla, törtbeton), valamint közműépítésből származó földdel feltölti abból a célból, hogy az út járhatóvá váljon. A feltöltés mértéke a jelenlegi természetes terepszinttől mérve +2,5-3 méter lesz.

8. Nagymaros Város Polgármesteri Hivatalának Építési Osztálya 2008. június 11-i határozatában tudomásul vette a bejelentést. A határozatot 2008. június 16-tól 2008. július 2-ig a Kismarosi Polgármesteri Hivatal hirdetőtábláján kifüggesztették.

9. 2008. január 27-én a Felügyelőség Hulladékgazdálkodási Osztályának, valamint Természetvédelmi Osztályának munkatársai helyszíni szemlét tartottak az engedély nélküli feltöltés ügyének kivizsgálása céljából. A jegyzőkönyv megállapította, hogy a feltöltés kb. 8×10×4 méter magas, anyaga „nagyraosztott föld, de benne téglák, betontörmelék, nagyobb betontömbök” is találhatóak. Körülöttük kisebb mennyiségben kommunális hulladék is található. A jelenlévő Berkes Róbertné a Kismarosi Önkormányzat képviselőjeként elmondta, hogy „az Önkormányzat a szennyvízcsatorna és gázvezeték, közműépítések során kikerült földanyagot engedte lerakni saját területén. Körülbelül másfél éve hordjuk ide a földet.” Azért ide, hogy a törmelék alatti ledöngölt út még járhatóbb legyen, legalább gyalogosan, de később autóval is. Berkes Róbertné elmondása szerint, az építési törmelék, beton, téglák, valamint a kommunális hulladék lerakására az Önkormányzat nem adott engedélyt, nem tudta megmondani, hogy ki tette le a területre. Elmondta még, hogy a Nyúl utca lerakással érintett része nem természetvédelmi terület.

10. 2008. március 10-én a Felügyelőség felszólította Kismaros Község Önkormányzatát, hogy a Nyúl utcában történt feltöltés teljes mennyiségét az arra engedéllyel rendelkező hulladékkezelőnek adja át és az ezt igazoló dokumentumokat 2008. április 11-ig küldje meg. A lerakót közterületen elhagyott hulladékként minősítette a Felügyelőség a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLVIII. törvény (továbbiakban: Hgt.) 30.§-a alapján.

Erre a felszólításra 2008. április 22-én válaszolt Kismaros Község Önkormányzata és tájékoztatta a Felügyelőséget, hogy feltöltésként értelmezik a lerakót, és már intézkedtek ennek bejelentéséről az építésügyi hatóságnál. Az ismeretlen személyek által „elhagyott” hulladék elszállításáról május 30-ig gondoskodnak.

11. 2008. június 2-án az üdülőtulajdonosok bejelentése alapján helyszíni szemlét tartott a Kismarosi Önkormányzat. A jegyzőkönyv szerint, az üdülőtulajdonosok tetten értek 2

teherautót, amelyek május hónapban több alkalommal is építési törmeléket helyeztek el a fenti területen.

12. 2008. június 19-én a Felügyelőség közigazgatási eljárást indított Kismaros Község Önkormányzata ellen a Nyúl utcai ingatlanon történt engedély nélküli feltöltés ügyében, mivel korábbi felszólításukra az Önkormányzat nem válaszolt.

13. 2008. július 7-én Kismaros Község Önkormányzata válaszolt a fenti levélre és megígérte, hogy az építési törmeléket összetöri, a veszélyes hulladékot elszállíttatja és kérte, hogy az önkormányzat szűkös anyagi helyzetére való tekintettel járuljon hozzá, hogy az ott lévő sített beépíthessék az út feltöltésébe. Közölték azt is, hogy a feltöltést bejelentették az építésügyi hatóság felé, amely hatóság tudomásul vette azt. Ezen kívül szabálysértési eljárást indítottak köztisztasági szabálysértés ügyében a területen több alkalommal sített elhelyező gépjármű tulajdonosa ellen.

14. 2008. augusztus 7-én a Felügyelőség felszólította az Önkormányzatot, hogy gyűjtse össze és szállíttassa el a lerakott hulladékot és az erről szóló igazolást 60 napon belül juttassa el a hozzájuk. Továbbá arra is felhívta az Önkormányzatot, hogy a területet árkolja körbe vagy kerítse be, hogy senki ne juthasson be a területre.

15. Kismaros Község Önkormányzatának Polgármestere, Poldauf Gábor, 2008. október 2-án ismeretlen tettes ellen feljelentést tett bűncselekmény alapos gyanúja – a hulladékgyűjtés rendjének megsértésének vétségi alakzata – miatt a Váci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályához. A feljelentést annak a helyszíni szemlének a tényeire alapozta, amelyet június 2-án vettek föl a tettenérés után. A nyomozás 2009. március 16-án lezárult, az ügyet a Btk. 281/A. szakasz (1) bekezdés a.) pontja szerint minősítették és az iratokat felterjesztették a Váci Városi Ügyészségnek.

15. 2008. november 12-én kelt határozatában a Felügyelőség azonnali hatállyal megtiltotta Kismaros Község Önkormányzata számára az engedély nélküli hulladékkezelési (lerakás) tevékenységet, egyben arra kötelezte, hogy a tulajdonában lévő ingatlanon fellelhető hulladékokat (építési-bontási törmeléket), a hulladékkal kevert földet, valamint az elhagyott települési hulladékot érvényes hulladékkezelési engedéllyel rendelkező szervezetnek adja át, s a terület eredeti állapotát állítsa helyre. A teljesítési határidő 2008. december 15. volt. Az Önkormányzatnak a fentiek igazolásául szolgáló dokumentumokat 2008. december 30-ig kellett bemutatnia a Felügyelőség részére.

16. 2008. november 17-én Szirmai Zoltán vállalkozó megkezdte a hulladék szétválogatását. A vállalkozó már az első nap talált két akkumulátort a területen, amelyet azonnal bevitt a Kismarosi Önkormányzat udvarára. December 19-én a két akkumulátort az ERECO Zrt. hulladékártalmatlanítás céljából elszállította.

17. Kismaros Község Önkormányzata 2008. november 24-én a Felügyelőség által november 12-én hozott határozatot megfellebbezte, előadva, hogy ők csak a közműépítések során keletkező földet hordatták a fenti helyszínre abból a célból, hogy járhatóvá tegyék az utcát – helyi közutat –, a beton és más hulladékok illegális cselekményekből származnak. A lerakást feltöltésként értelmezik. Az illegális hulladék tulajdonosai ellen feljelentést tettek a Váci Rendőrkapitányságon.

18. 2009. március 19-én a Főfelügyelőség a 14/7031/2008 számú másodfokú határozatával a fellebbezést elutasította, és az első fokú határozatot helyben hagyta. Az első fokú határozatban előírt határidőket megváltoztatták 2009. április 15-re, illetve április 30-ra.

19. 2009. május 26-án kelt levelében a Váci Városi Ügyészség tájékoztatta a Biztost, hogy a tárgyi ügyben hulladékgazdálkodás rendje megsértésének büntette miatt indult nyomozást a Váci Városi Ügyészség a B.2148/2008/7. számú határozatával megszüntette. A határozat ellen a feljelentő, Kismaros Község Önkormányzata jogi képviselője útján panaszt jelentett be, melynek folytán az iratokat a panasz elbírálása végett a Pest Megyei Főügyészségre felterjesztették.

20. A Felügyelőség a KTVF: 7840-1/2010. számú végzésében Kismaros Község Önkormányzatát a KTVF: 8643-4/2008. számú határozatában előírt kötelezettségének nem megfelelő teljesítése miatt százezer forint eljárásbírság megfizetésére kötelezte. A végzés indokolása szerint, az Önkormányzat a Főfelügyelőség által megállapított határidőre a hulladékot elszállította, ugyanakkor a hulladék elszállítását erre engedéllyel nem rendelkező végezte, így a Felügyelőség megállapította, hogy az Önkormányzat a KTVF: 8643-4/2008. számú határozatban előírt kötelezettségnek nem tett maradéktalanul eleget. Az eljárásbírságot kiszabó végzéssel szemben az Önkormányzat méltányossági kérelemmel élt, amelyet a Felügyelőség elutasított.

21. A Felügyelőség 2010. július 28-i tájékoztatása szerint az eljárásbírságot Kismaros Község Önkormányzata 2010. május 5-én megfizette.

22. A Felügyelőség a hulladékot – hulladékkezelési engedély nélkül – elszállító vállalkozót a KTVF: 7814-1/2010. számú határozatában egymillió-nyolcvan-nyolcvan-ezer-négyszázötven forint hulladékgazdálkodási bírság megfizetésére kötelezte. Ezt a határozatot fellebbezés után a Főfelügyelőség megváltoztatta, a bírság összegét hatszázötvenháromezer-hatszázhetven forintban állapította meg a 14/2155/4/2010. számú határozatában. A bírság összeg megfizetésére a Felügyelőség részletfizetést engedélyezett a vállalkozó számára 2012. június 31. napjáig (KTVF:7814-4/2010. számú határozat).

#### **IV. Jogi elemzés**

##### **Kismarosi Önkormányzat engedély nélkül végzett hulladékkezelési tevékenységet**

22. A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (Hgt.) 5.§ (7) bekezdése szerint tilos a hulladékot elhagyni – a gyűjtés, begyűjtés, tárolás, lerakás szabályaitól eltérő módon – felhalmozni, ellenőrizetlen körülmények között elhelyezni, kezelni.

23. A Hgt. 14.§ (1) bekezdése értelmében hulladékkezelési tevékenységnek minősül a hulladék gyűjtése, begyűjtése, szállítása, előkezelése, tárolása, hasznosítása, ártalmatlanítása, a (2) bekezdés szerint hulladékkezelési tevékenység - ha törvény, kormányrendelet vagy miniszteri rendelet ettől eltérően nem rendelkezik - kizárólag a környezetvédelmi hatóság engedélyével végezhető.

24. A Hgt. 30.§ (1) bekezdése alapján, az ingatlanon elhagyott hulladék kezelési kötelezettsége a hulladék tulajdonosát, ha annak személye nem állapítható meg - ellenkező bizonyításig - az ingatlan tulajdonosát terheli, 30.§ (2) bekezdése szerint a települési önkormányzat, közigazgatási területén a közterületen elhagyott hulladék elszállításáról és

hasznosításáról, illetve ártalmatlanításáról a közszolgáltatás keretein belül - a 31. §-nak megfelelően - gondoskodik.

25. A 30.§ (3) bekezdése alapján a környezetvédelmi hatóság az elhagyott hulladék elszállítására és ártalmatlanítására kötelezi

a) a hulladék tulajdonosát,

b) az ingatlan tulajdonosát, abban az esetben, ha a hulladék tulajdonosának személye nem állapítható meg,

c) közterületen elhagyott hulladék esetében a települési önkormányzatot, ha az (1)-(2) bekezdésben foglalt kötelezettséget önként nem teljesítik.

26. A 2008. január 28-án felvett jegyzőkönyv tanúsága – az önkormányzat ügyintézőjének nyilatkozata – szerint az önkormányzat csak a közműépítések során kitermelt földanyagot szállította az ingatlanra, az építési-bontási hulladékot és a kevert települési hulladék lerakását ott ismeretlen személyek végezték. Ezen nyilatkozat ellentétben áll Kismaros Község Önkormányzata által 2008. január 17-én kelt Nagymaros Város Önkormányzatának Építéshatósága felé tett azon bejelentésével, miszerint a 2586 hrsz.-ú Nyúl utca járhatatlan szakaszát építési törmelékkel (tégla, törtbeton), valamint közműépítésből származó földdel feltölti abból a célból, hogy az út járhatóvá váljon.

27. A Főfelügyelőség 14/7031/2008 számú másodfokú határozata szerint - melyben a Kismarosi Önkormányzat a Felügyelőség határozatával szemben benyújtott fellebbezését elutasította - területfeltöltési célokra hulladékot felhasználni a Hgt. 14.§ (1) és (2) bekezdései értelmében a Felügyelőség által kiadott érvényes hulladékhasznosítási engedély megszerzése után lehet. Abban az esetben nem kell csak hulladékkezelési engedélyt beszerezni, amennyiben a területfeltöltést természetes állapotában megtalálható talajjal, földdel vagy hulladéknak már nem minősülő és szállítói megfelelőségi bizonylattal ellátott ún. másodlagos nyersanyagokkal végzik. A válogatáson, aprításon, osztályozáson át nem esett építési – bontási hulladék hulladék státusza fenn marad. Kismaros Község Önkormányzatának tehát a Felügyelőségtől hulladékhasznosítási engedélyt kellett volna beszereznie az út hulladékkal történő feltöltésére.

28. A Kismarosi Önkormányzat a Főfelügyelőség másodfokú határozatában előírt határidőre a hulladékot elszállította és a terület eredeti állapotát helyreállította, a kiszabott bírságot megfizette, így az illegális hulladék elhelyezéssel okozott jogellenes állapot megszűnt.

## **V. Összefoglalás**

**29. A fentiek alapján megállapítható, hogy a panaszban foglalt Kismaros Község Önkormányzata által, útfeltöltés címén történt illegális hulladéklerakás megszűnt, a hatóságok eleget tettek a jogszabályokban foglalt előírásoknak, a bejelentések alapján eljártak, a tényállást tisztázták, azt a jogszabályoknak megfelelően minősítették és eredményesen intézkedtek a sérelmezett állapot megszüntetésére, tekintettel arra, hogy a Kismarosi Önkormányzat a lerakott hulladékot elszállította, a kiszabott bírságot megfizette, a terület eredeti állapotát helyreállította. A jogellenes állapot megszűnt, így vizsgálatomat intézkedés kezdeményezése nélkül lezárom.**

B u d a p e s t, 2010. szeptember 24.

dr. Fülöp Sándor  
A jövő nemzedékek országgyűlési biztosa